MIELIPIDE

Maaseudulla kunnallisvaalit katsotaan merkittäväksi tapahtumaksi, kun ehdokkaat tunnetaan ja vaikutusmahdollisuuksiin uskotaan paremmin kuin suurkaupungeissa. **HEIKINTYTÄR**

LUKIJALTA

MARKKU VUORIKARI

Virpi Poikolaisen allergiaoireet hellittivät vasta kun hän muutti 1990-luvun alussa rakennettuun hirsitaloon.

Varaa vain puhtaaseen sisäilmaan

Huonon sisäilman aiheuttamista ongelmista on viime aikoina kirjoitettu ahkerasti. Kerronpa minäkin nyt oman tarinani.

Lukion jälkeen aloitin opinnot Jyväskylän yliopistossa matematiikan opiskelijana. Sisään pääsin yo-todistuksen arvosanojen perusteella ja asunnon sain ylioppilaskylästä. Pian opiskelujen aloittamisen jälkeen aloin sairastella.

Tunsin itseni valtavan väsyneeksi, kurkku oli kipeä ja kuumeilu oli jatkuvaa. Ravasin lääkärissä ja sain angiinaan antibioottikuurin toisensa perään.

En jaksanut keskittyä ja uuden oppiminen tuntui vaikealta. Tämä oli minulle täysin vierasta, sillä olin aina ollut nopea oppimaan ja hyvä koulussa. Nyt aivot tuntuivat olevan yhtä puuroa, jossa mikään tieto ei tuntunut liikkuvan eikä linkittyvän mihinkään.

Jäin auttamatta muista jälkeen – ja koska uupuminen ja sairastelu estivät osallistumisen sosiaaliseen elämään, jäin kaikesta muustakin ulkopuoliseksi.

Lääkärit olivat ihmeissään. Joku totesi minun olevan ”tilastollinen poikkeuma”, koska sairastin niin paljon. Toinen kehotti valmistautumaan siihen, että taustalla voisi olla jotain vakavampaa.

Allergiatesteissä minun todettiin olevan allerginen kaikille Suomessa esiintyville siitepölyille sekä sieni-itiöille. Reaktio hevoselle oli niin voimakas, että lääkäri kielsi menemästä lähellekään hevosia. Ammatinvalintaa oli syytä miettiä tarkoin, muun muassa opettajan tai eläinlääkärin ammatti eivät tulleet kyseeseen.

Yksi lääkäreistä ilmoitti, etten tulevaisuudessa voisi allergioiden takia asua kesäaikaan Suomessa. Havaitsin kyllä, että oloni tuntui paremmalta vanhempieni luona, mutta epäilyt opiskelija-asunnon homeongelmasta tyrmättiin Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiössä täysin.

Sain allergialääkkeitä, jotka väsyttivät entisestään ja olivat lisäksi kalliita. Minulle määrättiin myös astmalääkitys. Samoihin aikoihin Kela alkoi ahdistella. Opintoja oli kertynyt liian vähän ja opintotuki uhattiin keskeyttää.

Tällöin tunsin olevani pohjasakkaa, syvältä sieltä. Ja niin kovin eksyksissä.

Minä, lukuisat stipendit saanut tunnollinen oppilas, tunsin olevani tyhmä ja oppimaton. Aamuisin olin niin väsynyt, että pääsin hädin tuskin ylös sängystä. Mitä minulle oli tapahtunut?

Tulevaisuus oli minulle suuri musta aukko. En tiedä mihin olisin joutunut ilman perheeni niin taloudellista kuin henkistäkin tukea.

Muutin vanhempieni luokse 90-luvun alussa rakennettuun hirsitaloon. Vähitellen terveyteni alkoi parantua. Huomasin, että metsässä minun oli helpompi hengittää.

Kokeilin tehdä metsätöitä: pystykarsintaa sekä metsän raivausta vesurilla. Terveys ja kunto kohenivat edelleen. Ei hetkessä, mutta pienin askelin.

Muutama vuosi meni kuntoutuessa ja tulevaa ammattia etsiessä. Tänä aikana tapasin yhden minua hoitaneista lääkäreistä, joka kertoi, että olin ollut oikeassa: talo, jossa asuntoni oli, meni remonttiin. Se oli homeessa.

Ihmisen kasvuikä on herkkää ja haastavaa aikaa jo sellaisenaan. Se, että lapsi tai nuori joutuu kohtaamaan terveytensä rajat samaan aikaan, kun etsii itseään sekä omia rajojaan, on kuin pystysuora seinämä edessä. Se, joka pystyy kipuamaan – tai joka saa siihen apua – selviytyy, mutta joku toinen putoaa ja katoaa.

Puhdas sisäilma on terveyden elinehto. Altistuminen huonolle sisäilmalle johtaa vain ja ainoastaan suurempiin ongelmiin sekä kustannuksiin muun muassa sairauskulujen, työkyvyttömyyden, henkisen pahoinvoinnin muodossa. Meidän aikuisten on pidettävä huolta siitä, että lapsi saa suorittaa oppivelvollisuutensa terveessä rakennuksessa.

Näin jälkikäteen ajatellen olen katkera siitä kuormituksesta, jolle sekä fyysisesti että psyykkisesti jouduin. Olen myös katkera siitä, ettei minua kuunneltu eikä tuntemuksiani otettu todesta.

Muistoksi tuolta ajalta sain lukuisat lääkeaineallergiat. Korvauksia menetetyistä työvuosista sekä sitä kautta alemmasta eläkkeestä, koituneista lääkekustannuksista saati sitten henkisistä kärsimyksistä lienee turha odottaa.

Tästä kaikesta huolimatta katson olevani onnekas, sillä viimeiset kymmenen vuotta olen elänyt ilman allergiaoireita sekä ilman lääkitystä. Myös hevosten kanssa olen ollut tekemisissä ja täysin oireitta.

Minun tapauksessani oli luultavasti kyse varsin vakavasta altistumisesta homeelle ja siten elimistöni reaktio oli voimakas.

Joskin epäilen, että tuttavuuteni homeen kanssa alkoi jo Kangasniemen yläasteelta, jolloin eräässäkin luokassa pidettiin vesisankoa sateella ja siirreltiin pulpetteja tippuvan veden alta. Kuka viisas keksikään rakentaa tasakattoisia rakennuksia Suomen olosuhteisiin?

Toivottavasti tarinani tuo myös toivoa: terveessä ympäristössä oireista on mahdollista toipua. Jos ei kokonaan, niin ainakin osittain. Jokainen meistä on oikeutettu puhtaaseen sisäilmaan. Muuhun meillä ei yksinkertaisesti ole varaa.

Virpi Poikolainen
fysioterapeutti
Konnevesi

Enemmistö ei eroaisi eurosta

Tekniikan tohtori Antero Ollila väitti suomalaisten enemmistön mielivän irti eurosta (MT 24.8.). Silmiini ei ole osunut tällaista gallupia. Esimerkiksi HS:n gallupin (27.12.2011) mukaan vain 16 prosenttia toivoi eroa eurosta. Eivätkä myöhemmät gallupit muistini mukaan ole esittäneet enemmistön haluavan ulos eurosta.

Ollilan jutussa on hyviä tulkintoja ja onnistuneita oivalluksia. On todella on niin kuin Ollila toteaa, ettei yksikään eduskuntapuolue ole yksiselitteisesti rohjennut esittää lopullista eroa eurosta mallilla ”EU:sta ETA:aan ja eurosta markkaan”. Tähän jatkoksi Ollila väittää, että ”vaikka kansan enemmistö näin haluaisi”. Tässä jatkokaneetissa sama alun virhe taas toistuu.

Ollilan loppukommentti on osuva. Eli, nykytyyliin kriisimaiden tilanne vain pahenee, ja näin euromaat ja EKP ajautuvat setelirahoitukseen. Tämä puolestaan johtaa ajan oloon inflaatioon, joskaan ei vielä ihan alkuvaiheessa vaan myöhemmin.

Tähän yhteyteen voidaan lisätä, että 48 prosenttia kansasta, ja enemmistö kantaa ottaneista, vastusti Espanjan tukipakettia Iltalehden kyselyssä kesällä. Tukipaketin takana olleista 38 prosentista 13 prosenttia olisi rahoittanut pankkeja ostamalla niiden osakkeita.

Kansa on siis kyllästynyt yhä jatkuviin tukiin, mutta kuitenkin haluaisi pysyä eurossa.

Tapio Klen
psykologian tohtori
Pieksämäki

Metsästä polttoaineet Suomelle

Keskusteluun raaka-aineen riittävyydestä biopolttoaineisiin voidaan todeta, että Suomen osalta ei ole ongelmaa.

Metsiemme kasvu on runsaat sata miljoonaa kuutiometriä vuodessa, ja jos siitä otetaan muuhun jalostukseen kelpaamaton pienpuu ja hakkuiden järeän puun latvaosat noin 30 miljoonaa kuutiometriä biopolttoaineen tuotantoon, saataisiin lähes koko polttoaineen tarve ja lisäksi tuhansia uusia työpaikkoja.

Lisäksi ulkoa ostettavien polttoaineiden raaka-aineiden laskut putoaisivat minimiin. Järein puun osa, 60 miljoonaa kuutiometriä, jäisi saha- ja selluteollisuudelle, jota määrää ei ole vuosiin ylitetty hakkuissa. Metsien hyväksikin jäisi vielä 10 miljoonaa kuutiometriä, kansallispuistojen ja suojelumetsien osuus.

Tässä tulee vielä huomioida, että pienpuun ja järeän puun latvaosissa on suurin puusta saatava saanto biopolttoainetta, koska siellä sijaitsevat ne ”vihertehtaat”, jotka tuottavat ne sokerit ja pihkat, joista puu vartensa kasvattaa.

Näin menetellen Suomi voisi siirtyä Brasilian rinnalle tuottamaan tarvittavat polttoaineet omista metsän raaka-aineista.

Martti Ryhänen
Helsinki

Äänestäjän perehdyttävä päätöksiin

Lokakuun kunnallisvaalien lähestyessä kilpaillaan jälleen monissa Suomen maaseutupitäjissä äänistä monenkirjavin lupauksin. Maaseutua luvataan todennäköisesti kehittää, vaalia ja ainakin muistaa kiitospuheessa.

Omassa kotikunnassamme aloite maaseudun kehittämissuunnitelman tekemisestä jätettiin käsittelyyn joulukuussa 2009, minkä jälkeen asiaa on haudottu menestyksekkäästi virkamiestasolla lähes kolme vuotta.

Osassa kunnista osataan tarkastella maaseutua kilpailuetuna ja viime kädessä jopa alueena, jonne voisi kaavoittaa suurehkoja tontteja taajamien postimerkkitonttien sijaan. Toisissa kunnissa maaseutumaista aluetta pidetään kuitenkin suurena rasitteena, joka on täynnä kuntalaisia, jotka vain aiheuttavat kustannuksia esimerkiksi toivomalla kyläkoulun säilymistä (ja samalla ainoan kunnallisen palvelun).

> »Toisissa kunnissa maaseutumaista aluetta pidetään kuitenkin suurena rasitteena.«
> **HEIDI LEHTINIEMI-EEROLA**

Vaalien lähestyessä luvataan jälleen hyvää ja kaunista, mutta lupausten äärellä kannattaa myös miettiä sitä, mikä eri valtuutettujen ja valtuustoryhmien tausta on ollut päätöksenteossa aiemmilla valtuustokausilla.

Jokaisen ryhmän on joskus myytävä periaate jos toinenkin konsensuksen saavuttamiseksi, mutta ei vaadi suurtakaan vaivaa perehtyä hieman kuntien päätöspöytäkirjoihin ja siihen, mihin suuntaan nyt äänistä kamppailevat isänmaan toivot ovat nojanneet.

Heidi Lehtiniemi-Eerola
Köyrän kylä, Kangasala

Lukijalta-osasto

- Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.
- Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki.
- Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717. Kuoreen tai faksiin merkintä ”Lukijalta”.
- Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi*

Ota kantaa tekstiviestillä

Markkinataloutta

Aikoinaan metsäteollisuuden pomot vannoivat markkinatalouden nimiin. Hinta ei isäntiä tyydyttänyt eikä puu kulkenut. Nyt lihat loppuu, kun hinta on huono. **KM**

Mahdollisuus valita

Vaikeaa on vain porsastuottajalla. Lihasikala tekee bisnestä: viljan hinta korkea, myy viljan. Hinta matala, ottaa porsaita ja pärjää aina. **Ei nimimerkkiä**

Suuremmat rekat

Ville Kopra haluaa nostaa rekkojen kokonaismassaa (MT 27.8.). Puhuu vaan sahateollisuudesta. Entäs kuljetusyrittäjät ja heidän kustannukset ja kannattavuus? **Uusi auto**

Ryhtiä

Suomessa on historian valjuin maatalousministeri. Ei taistele pätkääkään elinkeinon puolesta. **Ei nimimerkkiä**

Hukkakauraa

Kauratarkastajan kannattaisi kierrellä tiloilla, joiden kitkemättömistä hukkakauroista ovat ulkopuoliset ilmoittaneet. **Sieltä ne leviävät**

Laskuharjoitus

Onko kukkaan laskenut, kuinka paljon tulisi säästöjä sadan kansanedustajan ja avustajan palkoista, jos ne laitettaisiin kilometritehtaalle? **Jukka**

VIERASKOLUMNI

Tukipakettien tie kuljettu loppuun

Euroopan taloustilanne on leimannut vahvasti julkista keskustelua kesän aikana. Pari viikkoa sitten Kreikasta kantautui tietoja, että maa olisi pyytämässä kahden vuoden jatkoaikaa säästöohjelmalleen ja tarvitsisi vielä 20 miljardia euroa lisärahoitusta.

Kreikan toimet taloutensa tervehdyttämiseksi eivät ole kohdanneet niiden vaatimusten kanssa, joita Kreikalle asetettiin, kun maan tukeminen aloitettiin.

Ensimmäisen tukipaketin osalta voitiin vielä puhua akuutista tulipalojen sammuttamisesta, mutta ei enää. Kreikan sisäpoliittinen tilanne on hyvin kärjistynyt eikä kansa ole mukana säästötalkoissa, mikä vaikeuttaa maan hallituksen toimia säästöohjelmien toimeenpanemiseksi.

Jos kansa on kaduilla ja vaatii eroa eurosta, pitäisi myös muissa maissa uskoa, että on pysyvämpien toimien aika.

Kreikan eroaminen eurosta ei ole helppo tie, ja ennen kaikkea Saksalle tilanne on vaikea, koska sen pankeilla on merkittävästi sijoituksia maassa.

Alkuviikosta uutisoitiin luottoluokittaja Moody’sin laskeneen EU:n luokitusnäkymiä vakaista negatiivisiksi. Tämä ei helpota kokonaistilannetta.

Suomen hallitus on viimeisen vuoden aikana hakenut hyväksynnän uusille tukipaketeille vedoten mantraansa ”Kreikan eroaminen eurosta johtaisi laajamittaiseen taantumaan”. Onko syvällisempää keskustelua kuitenkaan käyty? Vastaus on ei.

Aloite aitoon keskusteluun tulikin opposition puolelta. Keskustan puheenjohtaja Juha Sipilä perusti euroryhmän tutkimaan mahdollisen euroalueen hajoamisen vaikutuksia. Työ on vaativa mutta tarpeellinen. Toivottavasti hallitus lähtee keskusteluun mukaan!

Tukemisen tie on kuljettu loppuun. Euroalueella on ollut aikaa varautua Kreikan vararikkoon ja eurosta lähtemiseen. Lisätukeen tai säästöohjelman tavoitteista lipsumiseen ei pidä missään nimessä suostua.

Kesän aikana tapahtui myös periaatteellinen lipsuminen tukipolitiikassa. Aiemmin olimme ehdottomia siitä, että jokainen maa hoitaa itse pankkinsa.

Espanjan osalta tämä periaate murtui ja myönnyimme pankkien tukemiseen yhteisvastuullisesti. Tämä on suuri muutos aiempaan.

Euroopan parlamentilla ei itse talouskriisissä ole ollut varsinaista lainsäädännöllistä valtaa, lukuun ottamatta ”six pack” -lainsäädäntökokonaisuutta, jolla luotiin komissiolle mahdollisuuksia valvoa jäsenvaltioiden budjetteja.

Toisena tavoitteena haluttiin mahdollistaa rangaistusmekanismien käyttö, jos yksittäinen jäsenvaltio ei noudata kasvu- ja vakaussopimuksen ehtoja.

Tähän liittyen yhtenä elementtinä on ehdotettu aluekehitysvarojen linkittämistä makrotalouden tavoitteisiin. Käytännössä jäsenvaltion laiminlyödessä makrotalouden sääntöjä heiltä voitaisiin jäädyttää aluetukia.

Itse kannatan lämpimästi edeltävän kaltaista keppi ja porkkana -menetelmää. Talousongelmien kanssa painiskelevien maiden bruttokansantuotteesta suuri siivu muodostuu aluevaroista, ja menetelmä toimisi tehokkaana pelotteena hoitaa julkinen talous huolella.

Tarvitsemme talouspolitiikkaamme lisää ehdottomuutta, kuria ja tiukkaa otetta, tukipakettien tie on kuljettu loppuun.

RIIKKA MANNER
on europarlamentaarikko (kesk.).

riikka.manner@europarl.europa.eu

HUIDUNPERÄ

Tärkeiden vaalien aattona

Vaalit ovat tuloillaan, tällä kertaa erityisen tärkeät vaalit.

Pohjoisessa demokratiassamme on neljät vaalit hoidettavina. Niistä kunnallisvaalit menevät koko lailla laatuisasti, kun alue rajoittuu omaan kuntaan ja ehdokkaatkin ovat monesti varsin tuttuja.

Suurin vaiva tunnolliselle kansalaiselle syntyy tavallisesti kansanedustajien vaaleissa, kun valittavia puolueita ja ehdokkaitaan on runsaasti tarjolla.

Kuntavaalit ovat merkitykselliset nähtävästi senkin vuoksi, että maassa on paljon voimia, jotka haluavat sada kuntiemme määrän vähennetyksi muutamaan kymmeneen.

Jos ja kun äänestäjä haluaa toimia oman kuntansa olemassaolon säilyttämiseksi ja estää sen liittämisen suurempaan ja voimallisempaan, on kuntavaaleissa äänestettäessä asia otettava huomioon.

Ei pidä äänellään tukea näitä tällaisia tahoja, toteaa meillä Kylä-Huinala.

Muut vahvistivat iltakahveilla puintien jälkeen, että kuntavaaleissa otetaan nyt epäsuorasti kantaa koko kuntalaitoksen asemaan ja merkitykseen. Nykyinen kuntaministeri ajaa uudentyyppisiä suurkuntia, jopa koko pääkaupunkiseudun yhdistämistä.

Uhanalaisessa kunnassa valtuutetut saattavat laidasta laitaan olla ajatusta vastaan, mutta kuntaministerin puolueen kannattaminen tulkitaan valtakunnan mediassa varmasti myös kuntaministerin ajatusten kannattamiseksi.

Tilastolliset vuosikirjamme ovat erinomaisesti huolehtineet siitä, että niiden sivuilla julkaistaan yksityiskohtaiset historialliset tilastot vaaleihin osallistumisesta ja saaduista tuloksista.

Kiintoisaan historiaan käydyistä vaaleista voi siten tutustua vuosi vuodelta.

Selvää on, että maan ensimmäisissä vaaleissa osanottajamäärä oli vielä vaatimaton ja että vallinneet olosuhteet ovat vaikuttaneet vaalituloksiin.

Kun ensimmäiset eduskuntavaalit järjestettiin, äänioikeutetuista miehistä niihin osallistui 69 prosenttia ja naisista vain 60 prosenttia.

Seuraavina vuosina innostus laimeni tiheiden vaalien seurauksena, ja vasta 1940-luvulle tultaessa päästiin keskimäärin yli 70 prosentin osallistumisasteeseen ja 1960-luvulla yli 80 prosentin.

1990-luvulta lähtien osallistuminen on ollut valtiollisissa ja kuntavaaleissa 65–68 prosentin luokkaa. Esimerkiksi vuoden 2011 eduskuntavaaleissa miesten äänestysprosentti oli 67 ja naisten 67,7.

Presidentin ykkös- ja kakkosvaaleissa osallistumislukemat ovat kuitenkin yli seitsemänkymmenen.

Erikoista on, että Suomen alhaiset äänestysluvut poikkeavat muista Pohjoismaista. Pohjoismainen tilasto kertoo, että Suomen ja Ahvenanmaan vaaleissa osallistumisaste on keskimäärin 65 prosenttia, kun se Norjassa on lähes 80 ja Tanskassa ja Ruotsissa yli 80 prosenttia.

Kunnallisvaaleissa osanotto 1930-luvulla oli korkeintaan hieman yli 40 prosenttia ja nousi vasta 1960-luvulla yli 70 prosentin, jopa lähelle 80:tä prosenttia.

Hämmästyttävästi se 2000-luvulle tultaessa laski 56–61 prosenttiin, varsinkin kaupungeissa.

Viime kuntavaaleissa kaupunkimaisissa kunnissa äänesti 59,7 prosenttia, taajaan asutuissa kunnissa 63,2 ja maaseutumaisissa kunnissa 65,7 prosenttia äänioikeutetuista, kertoo tilastokirja.

Maaseudulla kunnallisvaalit katsotaan merkittäväksi tapahtumaksi, kun ehdokkaat tunnetaan ja vaikutusmahdollisuuksiin uskotaan paremmin kuin suurkaupungeissa.

Äänestämättömät tapaavat selittää menettelyään sillä, ettei heidän äänestämisellään ole vaikutusta. Tällä kertaa se merkinnee jotain?

Kohtalonamme on, että aluetta on maassamme huikeasti mutta kansakuntaa vähänlaisesti. Pohjoismaista sama pätee Norjaan, kun taas Tanska on väkilukunsa suuruuden ja valtiollisen alueensa vähäisyyden vuoksi erikoistapaus.

Erikoiskysymys on sitten maaseutumme ja maataloutemme. Tilastollinen vuosikirja totesi vuoden 1975 painoksessaan, että ammatissa toimivaa väestöä maa- ja metsätaloudessamme oli vuonna 1970 yli 425 000 henkeä.

Vuoden 2011 tilastollinen vuosikirja taas toteaa näiden elinkeinojen työllistävän vajaat 89 000 henkilöä. Maatalouden runsas koneellistuminen on kehityksen aiheuttaja.

Kun nyt päivittäin lukee lehdistä maailman väestön runsaasta kasvusta ja sen maataloustuotannon merkityksestä, ja etenkin ongelmista, korostuu kotimaisen maataloustuotannon osuus ja merkitys kansakunnalle.

On aihetta riittävän ajoissa panostaa riittävästi omaan maatalouteen ja sen kannattavuuteen, jotta tulevista haasteista selvitään.

Muistettakoon erityisesti, että ruuan tuotannosta huolehtiminen ei ole lyhytjänteistä toimintaa, vaikka maataloutta tuntemattomien mielestä asia niin saattaa olla. Niin tähdennettiin Huidunperällä keskustelun päätteeksi.

HEIKINTYTÄR